

CAPUT IV.

DE EMENDATIONE.

Emendationem fieri adiuciendo, detrahendo, mutando; mutationem multo difficiliorem esse operae. Optimum esse emendandi genus, si scripta in aliquod tempus reponas. Emendationi tamen finem esse debere et temporis modum habendum.

1 Sequitur *emendatio*, pars studiorum longe utilissima. Neque enim sine causa creditum est stilum non minus agere, quum delet. Huius autem operis est *adiucere, detrahere, mutare.*

Sed facilius in iis simpliciusque iudicium, quae replenda vel deicienda sunt: premere vero tumentia, humilia extollere, luxuriantia adstringere, inordinata digerere, soluta componere, exsultantia coercere, duplicis operae.

2 Nam et damnanda sunt quae placuerunt, et invenienda

§. 1. *iis, al. his.* Praeter al. priorr. Obr. Gesn. Nostrum in Tur. Goth. et inde a Iens. ad Basil. — *adstringere.* al. *astringere.* Spald. praeceunt. Camp. et posterr. ante Burm. exc. Gryph. Roll. *stringere.* sol. Obr. praepositione haud dubie in Argentorat. ab antecedente syllaba intercepta. — *digerere.* In paucis libr. quorum agmen ducit Guelf. *dirigere;* quod unum nactum est patronum Badium. Ceterum confusio frequens. Cfr. Drakenb. ad Liv. 8, 32, 5. et Burm. ad Suet. Caes. 44.

§. 2. *placuerunt.* Sic Frotsch. ex Tur. Camp. Tary. Probat Spald. sed hoc admissio refingendum quoque censebat *fugerunt.* Nihil mutandum. Cfr. supra II, 28. quae *deerant.* Subtilius in verborum naturam inquirenti illa temporum variatio diligentiam scriptoris testabitur. — *reponuntur.* Sic Spald. auctoritatem secutus Tur. Flor. Camp. Reliqui omn. *reponantur.* Substituas *quando, quum* vel Infinitivum: quo facto adsentes cl. Spaldingio.

quae fugerant. Nec dubium est optimum esse emendandi genus, si scripta in aliquod tempus reponuntur, ut ad ea post intervallum velut nova atque aliena redeamus, ne nobis scripta nostra tanquam recentes fetus blandiantur.

Sed neque hoc contingere semper potest, praesertim oratori, cui saepius scribere ad praesentes usus necesse est: et emendatio finem habeat. Sunt enim qui ad omnia scripta tanquam vitiosa redeant, et quasi nihil fas sit rectum esse quod primum est, melius existiment quidquid est aliud, idque faciant, quoties librum in manus resumserunt, similes medicis etiam integra secantibus. Accidit itaque, ut cicatricosa sint et exsanguia et cura peiora. Sit ergo aliquando quod placeat, aut certe quod sufficiat: ut opus poliat lima, non exerat. Temporis quoque esse

Cfr. supr. III, 16. *si* difficultatem facit doctrina. Infr. IV, 1. *quam delet*. — *tanquam*. Ex illo *quam* quod est in Tur. Flor. effectum est *quasi* a manu corrigentis in Tur. quam uti fere ubique cupide apprehendit Camp. et posterr. ante Basil. Nostrum nunc etiam praebent Par. 2. 6. Aliam praeterea petere licet scripturae tutelam a notione particulae *tanquam*, quam accuratius describere tentavimus in Programmat. 1830.

§. 3. *emendatio*. Vulgo praemittitur: *ipsa*. Obr. Gesn. nemine contra dicente, praeter Spald. qui strictius adhaesit Tur. Flor. — *habeat*. Sic cum Camp. Spald. Reliq. *habet*. — *manus*. Permulti libri editt. et ex MSS. Guelf. cum 2. Voss. exhibent: *manibus*; nemine non nunc quidem respuente. — *resumserunt*. Sic Spald. Optimi libri in hac scriptura perstant; reliq. *resumserint*. Nihilominus et nuper dubitabam, et nunc haereo, num Spaldingio obtemperem an diversae sententiae auctoribus. Etenim et aliae caussae movent quas vid. ad vers. Germ. p. 172. et ipse Quinctil. II, 4, 13. diserte scripsit: *quoties* eandem materiam — scribere de integro *iuberem*. Aliquanto differt natura loci ac sententiae supr. III, 27.

§. 4. *ergo*. Ex fide Codd. Tur. Flor. et editt. vett. Rel. *igitur*. Solent ita passim variare librarii. Exemplorum copiam paravit Drakenb. ad Liv. 21, 40, 6. — *Zmyrnam*. Primum notabile est, quod in Tur. et Flor. cum Alm. totus locus inde a *Cinnae* ad *Panegyri*. nullus exstat. Deinde vulgata scriptura est: *Smyrnam*; quamquam in Tur. et Flor. aperte sit litera *i*. IX, 2, 64. In solo Ambr. 2. datur nostra scriptio, quam in utroque loco restauravit Spald. Sunt etiam qui praebent: *Myrrha* et similes formas. Antiquam speciem retinere placuit, quamquam Schneider. Element. 1. 1. p. 382. seq. alteram illam recentiore po-

debet modus. Nam quod Cinnae Zmyrnam novem annis accepimus scriptam, et Panegyricum Isocratis, qui parcissime, decem annis dicunt elaboratum, ad oratorem nihil pertinet: cuius nullum erit, si tam tardum fuerit, auxilium.

tiorem existumat.— *parcissime*. Ex Codd. aliquid certi constitui nequit: dat Tur. *partissimum*, et a sec. m. *parcissimum*, quod nuper Frotzsch. Quinctiliani esse adseruit.

I.
num;
plurib
rimum
locos e
logos,
et nini
veris e
ad ver

I. P
sint.

§.
nere s
bent G
do, qu
auctor
lens. e
nuper
erat p
futura
tur ag
persua
Adde e
relativ
contine
idem p
rum vi
conges
bantur
placet
Ex ver
redder
ranten
rantia
Voss.
sed in